

[Statsministeren.]

Det er klart, at en udbredt europæisk afmatning, selv om den har en midlertidig karakter, hvilket jeg skal komme tilbage til, vil ramme os mærkbart.

Hvordan har udviklingen så været? Lad os tage industrieksporten først, det er jo den største del af den danske eksport. Den kraftige stigning, som tidligere var på ca. 15 pct. pr. år, aftog stærkt i 1966; fra første halvdel af 1966 til anden halvdel af 1966 var der endda tale om stagnation. I 1967 har industrieksporten igen været stigende. Selv om stigningsakten endnu ikke er på højde med industrieksportens vækst i 1960-ernes første halvdel, er der for en række industribrancher tale om betydelige eksportforøgelser, medens eksporten af maskiner dog desværre kun viser ringe stigning.

Den internationale konjunkturdæmpning præger fortsat afsætningsmulighederne, men tredje kvartal af indeværende år viser dog en stigning på 11 pct. i forhold til i fjor. Dette forholdsvis høje tal må naturligvis vurderes på baggrund af det utilfredsstillende eksportresultat fra sidste år. En undersøgelse af udviklingen på industriens hovedmarkeder viser, at dansk industri trods skærpede konkurrencevilkår som helhed har kunnet fastholde markedsandelen og udnytte de fordele, som EFTA-toldens bortfald har givet.

Lad mig dernæst gå til landbrugseksporten. Her tegner sig følgende billede: i de seneste år har fremgangen i eksporten af animalske landbrugsprodukter været meget beskeden, og i år har værdien af denne eksport været faldende. I de første 9 måneder har der været en nedgang på 150 mill. kr. Jeg behøver næppe at sige ret meget om årsagerne til denne utilfredsstillende udvikling. Alle ved jo, at den skyldes voksende protektionisme i importørlandene, herunder naturligvis i høj grad landbrugsordningerne i fællesmarkedet, som i det sidste par år har lagt særdeles alvorlige hindringer i vejen for dansk landbrugs eksport af kød og kvæg.

Jeg vil også gøre et par bemærkninger om fiskeriet og fiskeindustriens eksportforhold. Eksporten af fisk og fiskekonserves har i de tidligere år vist en meget tilfredsstillende udvikling, men i den forløbne del af 1967 har eksportindtjeningen været 4 pct. lavere

end i fjor. Det skyldes til dels det stormfulde vejr i januar kvartal, men der har især været tale om en nedgang i priserne.

Så meget om eksporten. Tallene taler for sig selv.

Lavpunktet er passeret for dele af industrieksporten; men den væksthastighed, vi havde, før afmatningen satte ind, er endnu langt fra genoprettet. For landbruget gør særlige handelspolitiske og markeds-mæssige vanskeligheder sig gældende, som jeg skal vende tilbage til.

Det er så ofte blevet nævnet i denne debat, at man troede på, at afmatningen var midlertidig, og at en ny opgang i konjunkturerne snart ville vise sig. Det er ikke noget, den danske regering eller administration har fundet på. Næsten alle iagttagere, både i Danmark og i udlandet, er enige om, at der for 1968 er udsigt til stærkere fremgang. I Den tyske Forbundsrepublik venter forbundsregeringen en kraftig importforøgelse i 1968. Efter at lavpunktet blev passeret i 1967, tyder alle løbende tal på, at økonomien atter er på vej opad, og et såkaldt tillægsbudget vil med virkning fra i vinter fremme denne udvikling. For England ventes også importopgang, dog lavere end for Tysklands vedkommende. Også i Sverige venter man i 1968 en stærkere aktivitet og større produktion og import end i 1967. USA er i forvejen inde i en ny konjunkturopgang, som man venter vil blive forstærket i det nye år. Billedet er altså, som man altid kan vente det i sådanne situationer, nuanceret. Det givne er, at man næppe skal vente nogen generel opgang i 1967, og at det er usikkert, hvornår og hvor stærkt opgangen kommer i 1968.

Det ville være forkert at sidde uvirksom hen og vente på, at noget skulle vise sig. Vi skal tværtimod på bedst mulig måde modvirke de ugunstige konjunkturer og samtidig være beredt på at udnytte nye muligheder for at udvide eksporten, når sådanne muligheder kommer til stede.

Vor opgave i denne situation må være at udvikle det bedst mulige erhvervsmæssige og beskæftigelsesmæssige klima. Forudsætningerne for det er ikke dårlige. Vi har i en årrække haft en produktionsfremgang, som savner sidestykke i vor moderne økonomiske historie. Industrien har udviklet sig fra hovedsagelig at være en hjemmemarkeds-